

Regesten Sint Jacobshuizen

Door Drs. Ronald A. van der Spiegel

Inleiding

In 1558 sloot Cornelis Barthout Jansz, griffier van de lenen van Holland, een akkoord met zijn buurvrouw Margriette Jansdr, weduwe van Willem Jansz, over haar achterstallige huur. Die zal zij betalen en tevens zal zij in het Padmoes een St Jacobshuisje maken op de plaats waar vroeger zo'n huisje had gestaan. Zij zal dit onderhouden en zij zal daarin een beeldje van St. Jacob plaatsen 'met een glas en deurtje'. Dit alles ontleen ik aan inleiding van de inventaris. Verder liet Cornelis Barthout Jansz daarbij zes huisjes bouwen voor de armen. Hij gaf hiervoor vele rentebrieven.

Deze brieven zijn terug te vinden op het Gemeentearchief Den Haag, Archief Sint Jacobshuisjes, Drievuldigheids- en Geefhuisjes (BNR 0005-01).

De tekst van onderstaande regesten is gekopieerd uit de inventaris op de site van het Gemeentearchief van Den Haag. Zij waren niet gedateerd. Ik heb de dateringen toegevoegd. Waar ik dat kon, heb ik TMD-nummers toegevoegd.

Dat heb ik gedaan met behulp van volgende publicatie (in de noten gebruik ik alleen de naam van de auteur):

- Ter Meer Derval   A. ter Meer Derval, 'Namen van eigenaren van huizen, met de huisnamen in het Spaansche tijdvak 1550-1574', *Jaarboek Die Haghe* 1934 (Den Haag 1934) 24-128. Zijn perceelnummers zijn hier aangeduid met TMD.

Tot slot: niemand is perfect. Hoe zorgvuldig ik heb geprobeerd te werken, er zullen nog tikfouten en identificatievergissingen in deze 5 bladzijden staan.

Regesten Sint Jacobshuizen

- 7-5-1481   [Regest 1] Schepenen van Den Haag oorkonden dat Goeswijn Louwerijsz verklaarde schuldig te zijn aan Pieter Pietersz een eeuwige rente van 10 schelling Hollands, als erfhuur voor en tuin en erf in het Zuideinde, belend ten oosten genoemde Pieter Pietersz, ten zuiden Bertolmees Claesz, ten westen Heynric Gerijtsz, en ten noorden de laan.¹
- 30-7-1483   [Regest 2] Schepenen van Den Haag oorkonden dat Boudijn Symonsz verklaarde schuldig te zijn aan Pieter Pietersz een eeuwige rente van 8 schelling Hollands als erfhuur van een tuin en erf aan de St Jacobsstraat tegenover de St Anthonysbrug, belend: ten oosten genoemde Boudijn, ten zuiden Mees Claes Meynertszoenszoens, ten westen meester Claes Mathijsz, ten noorden de St Jacobsstraat.²
TMD??? Zuidzijde Padmoesstraat.
- 30-7-1483   [Regest 3] Schepenen van Den Haag oorkonden dat meester Claes Mathijsz verklaarde schuldig te zijn aan Pieter Pietersz een eeuwige rente van 18 schelling 8 penning Hollands Onder verband van een tuin en erf in het Zuideinde tegenover de St Anthonysbrug aan de St Jacobsstraat, belend: ten oosten genoemde Pieter Pietersz, ten zuiden Mees Claes Meynertszoenszoen, ten westen Jan die volre, ten noorden de St Jacobsstraat.³

- 3-11-1483 TMD??? Zuidzijde Padmoesstraat.
[Regest 4] Schepenen van Den Haag oorkonden dat Boudijn Symons verklaarde schuldig te zijn aan Willem Claessoen een eeuwige rente van 2 pond Hollands onder verband van een tuin en erf in het Zuideinde tegenover de St Anthonysbrug, belend: ten oosten Jan Jacobsz, ten zuiden Bertelmees Claes Meynertszoenszoen, ten westen genoemde Jan Jacobsz, ten noorden de St Jacobsstraat.⁴
- 23-3-1558 TMD??? Zuidzijde Padmoesstraat.
[Regest 5] Wilhem van Cryep en Symon van der Does, schepenen van Den Haag, oorkonden dat mr Cornelis Barthout Janssoen, griffier van de lenen in Holland en Margriette Jansdr weduwe van Willem Janssoen in het Padmoes wonende, een overeenkomst sluiten wegens een door wijlen Willem Janssoen aan genoemde mr Cornelis verschuldigde achterstallige erfhuur van 18 schelling Hollands van een huis en erf in het Padmoes, belend: ten westen huis en erf van Jacob Herweyers, ten zuiden het land van Adam van Westerbeeck, ten noorden de heerstraat. De weduwe zal de achterstallige rente betalen en in het Padmoes een nieuw St Jacobshuisje maken als oratoir.⁵
Huis van de weduwe: TMD999 Zuidzijde Padmoes;
Oratorium: TMD998, eveneens Zuidzijde Padmoes.⁶
- 6-6-1561 [Regest 6] Jacob van Dorp en Adriaen van der Aer, schepenen van Den Haag, oorkonden dat mr Cornelis Barthouts griffier van de lenen in Holland verklaarde schuldig te zijn aan Claes Doessoen kaarsmaker 9 pond 10 schelling wegens koop van twee huisjes en erven in het Padmoes, belend: ten oosten Jacob Vrericxsz schoenmaker, ten zuiden het Padmoes, ten westen het slop van het Padmoes naar de Voldersgraft, ten noorden de erfgenamen van de timmerman Florijs Claesz.⁷
TMD1008 Noordzijde Padmoes.⁸
- 30-7-1561 [Regest 7] Jacob van Dorp en Adriaen van der Aer, schepenen van Den Haag, oorkonden dat Jacob Vredericxsz schoenmaker verklaarde verkocht te hebben aan mr Cornelis Barthouts, griffier van de lenen in Holland, een huis en erf in het Padmoes, belast met een rente van 1 pond Hollands en belend: ten westen de kaarsmaker Claes Doeszoen, ten oosten Jan Mathijssoen, ten noorden de erfgenamen van de timmerman Floris Claessoen, ten zuiden de heerstraat. Als waarborg dient Jacobs huis en erf in de Hoogstraat, genaamd De Bonte Mantel, belend: Gryetgen Gerritsdr weduwe van Ghijsbracht Dircxs. Cammaker, ten westen het erf van de snijder Jan Willemssoen, ten noorden de snijder Jacob Janssoen, ten oosten de heerstraat.⁹
TMD1009 Noordzijde Padmoes.¹⁰
TMD25 Huis De Bonte Mantel Westzijde Hoogstraat.¹¹
- 20-9-1563 [Regest 8] Cornelis Barthout Janssoen, griffier van de lenen van Holland, verklaart dat hij in het Padmoes heeft gebouwd:
- een oratoir ter ere van de H. Drievuldigheid en een kamertje naast dit bedehuis;
  - 2 kamertjes zuidwaarts over de straat westwaarts strekkende van Jacob Herweyers huis (dat gekomen is van Willem Jansz en daarna van Jacob Fredericxsz.) tot aan het huis en erf van de weduwe van Jan Joachimssoen en voorts vanaf de straat tot aan het land van Adam van Westerbeeck;
  - 3 kamertjes naast elkaar aan de noordzijde van St Jacobsstraat, strekkende oostwaarts tot aan het straatje langs het bedehuis naar de Voldersgraft en

Westwaarts tot de tuin van Allert Cornelisz en Noordwaarts tot de tuinen van de buren aldaar.

Tot onderhoud van het bedehuis en de kamertjes geeft hij:

1. 2 morgen bezuiden Haghehout, nu in gebruik bij Gerrit Nolen en belend: ten oosten de weduwe van mr Vranck Boot, ten zuiden de erfgenamen van mr Vincent Dammasz rekenmeester in Den Haag, ten westen het land in gebruik bij Jan Clickert en Pieter Zeegersz, ten noorden over de weg ter halver sloot. Op dit land hebben de Leprozen te Leiden een jaarlijkse rente van 3 pond Hollands sprekende.;
2. een erfpacht van 3 pond Hollands 's jaars, verzekerd op 5 morgen in het ambacht van Wassenaar, belend: ten westen de heerweg en Alman Pietersz, ten noorden de wildernis, ten oosten Willem Jacobsz, ten zuiden het kapittel in Den Haag;
3. 1 morgen land in het ambacht van Wassenaar, hem aangekomen bij dode van zijn enige zoon Nicolaes Barthouts: belend: ten westen genoemde heerweg, ten noorden en ten oosten het kapittel in Den Haag, ten zuiden de banwatering;
4. een erfpacht van 4 stuivers op het huis en erf van Andries warmoesman naast de kamer die aan het genoemde bedehuis gebouwd is;
5. een erfpacht van 18 schelling Hollands op het huis en erf van Jacob Herweyer in het Padmoes ;
6. een erfrente van 18 schelling 8 penning Hollands op het sub 5 genoemde huis.

Van de inkomsten zal men het bedehuis moeten onderhouden, de bewoners van de huisjes der fundatie van turf voorzien, de eredienst verzorgen en meer kamertjes bouwen. Na de dood van de stichter en zijn vrouw zullen de pastoor van Den Haag, twee burgemeesters en de baljuw verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van het bedehuis en de begeving van de kamertjes.¹²

2-2-1565

[Regest 9] Cornelis Barthouts bepaalt bij codicil dat zijn klerk Pieter Cornelisz van der Houve levenslang de goederen der fundatie zal beheren en verantwoording zal afleggen aan schout, burgemeesters, gerecht en pastoor van Den Haag. De papieren zullen bewaard worden door het gerecht en de pastoor van Den Haag. De akte van notaris Jan Wolf wordt gepasseerd ten huize van genoemde Cornelis in de Spuistraat, als getuigen hierbij treden op broeder Nicolas van den Beempde, Karmeliet en pastoor van Den Haag, en de advocaat mr. Dirck van Neerkercke.¹³

TMD785 Noordzijde Spuistraat.¹⁴

12-10-1565

[Regest 10] Schout, Burgemeesters en schepenen van Den Haag oorkonden dat zij uit handen van de executeurs - testamentair van mr Cornelis Barthouts (= Johan Hanneman rentmeester generaal van Noord-Holland, mr Rutgert van Ylen advocaat Hof van Holland en Pieter Cornelisz van der Houve) in bijzijn van heer Vincent Mulock, pastoor van Den Haag, ontvangen hebben:

1. de fundatiebrief en het aangehechte codicil;
2. de huurcedulle van de landen in de fundatiebrief genoemd;
3. een schepenbrief van Den Haag betreffende een erfpacht van 3 pond Hollands op 5 morgen in het ambacht van Wassenaar d.d. 6-11-1477 die wordt betaald door het arme zusterhuis in Den Haag, getekend met C;
4. een schepenbrief van Den Haag betreffende een erfpacht van 4 stuivers 's jaars als rest van 1 pond Hollands jaarlijkse erfhuur voor 4 roeden erfs

tegenover de St Anthonysbrug d.d. 8 oct. 1465, waarop in dorso: Dirck Janss. de volre, gemerkt D;

5. een schepenbrief van Den Haag betreffende een erfpacht van 10 schelling Hollands d.d. 1481 die nu betaald wordt door Jacob Herweyer, getekend met E j^o [hier regest 1 RAvdSp];
6. een erfhuurbrief van Den Haag van 8 schelling Hollands d.d. 30 juli 1483 die ook door genoemde Herweyer betaald wordt, getekend E ij^o [hier regest 2 RAvdSp];;
7. een rentebrief van 18 schelling 8 penning Hollands van schepenen van Den Haag d.d. 30 juli 1483, gemerkt: F [hier regest 3 RAvdSp];
8. een koopbrief van een huis aan de Noordzijde van het Padmoes d.d. 30 juli 1561, getekend G [hier regest 7 RAvdSp];;
9. een gecasseerde rentebrief met een transfix van 1 pond Hollands 'sjaars d.d. 12 november 1498, getekend H;
10. een gecasseerde custingbrief van Den Haag d.d. 6 juni 1561, getekend J
11. een schepenbrief van accordo betreffende St Jacobshuisjes in het Padmoes d.d. 23 maart 1558, getekend K;
12. een koopbrief van twee huizen en erven in het Padmoes d.d. 6 juni 1561, belast met 26 stuivers die gelost zijn, getekend L [hier regest 6 RAvdSp].¹⁵

28-3-1590

[Regest 11] Cornelis van Drenckwaert en Heyman Kiggelaer, schepenen van Den Haag, oorkonden dat mr Cornelis Nyeustadt, raadsheer in de Hoge Raad van Holland, verklaarde dat mr Cornelis Barthouts t.b.v. zijn fundatie o.a. gegeven heeft 2 morgen land bezuiden Hagehout, belend: ten oosten genoemde mr Cornelis Nieuwstadt, ten zuiden de erfgenamen van mr Vincent Damas, ten westen Pieter Adriaensz Smout, ten noorden strekkende over de weg ter halver sloot. De onderhoudskosten van de huisjes zijn hoger geworden dan de waarde van deze gift. Daarom neemt genoemde mr Nieuwstadt deze twee morgen van baljuw en burgemeesters van Den Haag in eeuwige erfpacht tegen 36 pond jaarlijks. Huurder van dit land is Claes Symonsz voor 28 gld jaarlijks. De 3 pond Hollands eeuwige rente die de Leprozen te Leiden op dit land hebben zal door de administrateur der fundatie een rentebrief van 500 car. Gld eens verleden. Als speciale waarborg verbindt hij zijn huis en land ten oosten van genoemde 2 morgen.¹⁶ [Volgens de inventaris stond hier later het Huis Ter Noot RAvdSp].

5-9-1592

[Regest 12] Burgemeesters van Den Haag geven consent aan Pieter Cornelisz van der Houve, administrateur der fundatie, om 3 huisjes te bouwen op een leeg erf ten westen van het laatste huisje aan de noordzijde van de St Jacobsstraat, welke huisjes hij en zijn vrouw zullen begeben. Na hun dood zullen burgemeesters van Den Haag die drie huisjes begeben met voorkeur voor arme vrienden van de stichter.¹⁷

4-6-1594

[Regest 13] Notaris J. van Weerdt instrumenteert dat hij vanwege burgemeesters van Den Haag en Pieter Cornelisz van der Houve geïnsinueerd heeft aan Jan Michiel Louffsz koopman te Amsterdam die verkopen/verpachten wilde een tuin en erf in het Padmoes, waarop de armen der fundatie sprekende hebben een erfhuurbrief van 10 schelling en een erfhuurbrief van 8 schelling en een eeuwige rente van 13 schelling 8 penning Hollands. Als getuigen treden op mr. Henrick van Weerdt advocaat en Henrick Molants, kleermaker. Mr Willem de Coq koncludeert dat genoemde lasten als eeuwige en onlosbare lasten zijn gevestigd. Deze lasten kunnen worden gelost met de penning 30.¹⁸

Noten

GADH

Gemeentearchief Den Haag

ASJH

Archief Sint Jacobshuisjes, Drievuldigheids- en Geefhuisjes

---

¹ GADH, ASJH inv.nr.2. Geciteerd naar regest 1 in de inventaris.

² GADH, ASJH inv.nr.2. Geciteerd naar regest 2 in de inventaris.

³ GADH, ASJH inv.nr.2. Geciteerd naar regest 3 in de inventaris.

⁴ GADH, ASJH inv.nr.2. Geciteerd naar regest 4 in de inventaris.

⁵ GADH, ASJH inv.nr.2. Geciteerd naar regest 5 in de inventaris.

⁶ Ter Meer Derval 102.

⁷ GADH, ASJH inv.nr.2. Geciteerd naar regest 6 in de inventaris.

⁸ Ter Meer Derval 104.

⁹ GADH, ASJH inv.nr.2. Geciteerd naar regest 7 in de inventaris.

¹⁰ Ter Meer Derval 104.

¹¹ Ter Meer Derval 31.

¹² GADH, ASJH inv.nr.1. Geciteerd naar regest 8 in de inventaris.

¹³ GADH, ASJH inv.nr.1. Geciteerd naar regest 9 in de inventaris.

¹⁴ Ter Meer Derval 88.

¹⁵ GADH, ASJH inv.nr.2. Geciteerd naar regest 10 in de inventaris.

¹⁶ GADH, ASJH inv.nr.3. Geciteerd naar regest 11 in de inventaris.

¹⁷ GADH, ASJH inv.nr.4. Geciteerd naar regest 12 in de inventaris.

¹⁸ GADH, ASJH inv.nr.5. Geciteerd naar regest 13 in de inventaris.